

Geleidebrief Controlerend

Naam voorstel Nr. 19018000	Statenvoorstel aanbevelingen onderzoek Geheimhouding Rekenkamer Zeeland (19017411)		
Betreft vergadering	Commissie Bestuur		21 juni 2019
	Provinciale Staten		5 juli 2019
Te verzenden aan	Statenbreed via iBabs		
Verzenddatum	25 juni 2019		
Statengriffier	Flora van Houwelingen	0118 – 63 18 89	Fj.v.houwelingen@zeeland.nl
Commissiegriffier	Margreeth Trimpe	0118 - 63 14 37	me.trimpe@zeeland.nl
Statenadviseur	Sven Meijer	0118 – 63 15 94	se.meijer@zeeland.nl
Inhoudelijk ambtenaar	Alex Maas	0118 - 63 11 73	a.maas@zeeland.nl
Verantwoordelijk bestuurder	Drs. J.M.M. Polman		

Inhoudelijk	
Aanleiding	De aanbieding door de rekenkamer Zeeland van het onderzoeksrapport Geheimhouding.
Kaders	De rekenkamer Zeeland is ingesteld door PS op grond van artikel 79 Provinciewet.
Wat is het voorstel?	In het bijgaande rapport van de rekenkamer Zeeland vindt u de conclusies en aanbevelingen van de rekenkamer omtrent het opleggen, bekrachtigen en opheffen van geheimhouding in het verkeer tussen GS en PS. Voorgesteld wordt de aanbevelingen in principe over te nemen en hierover een besluit te nemen in de Statenvergadering van 5 juli 2019.
Wat is de centrale vraag?	De centrale vraag van dit onderzoek luidt: <i>Volgt de provincie Zeeland de regels omtrent het opleggen, bekrachtigen en opheffen van geheimhouding in het verkeer tussen GS en PS en wat betekent dat voor de rol van PS?</i> Deze vraag wordt door de rekenkamer beantwoord aan de hand van vijf deelvragen: 1. Welke nationale wet- en regelgeving heeft betrekking op 'geheimhouding' in het verkeer tussen GS en PS? 2. Wat zijn de provinciale beleidsregels omtrent 'geheimhouding' in het verkeer tussen GS en PS en hoe zijn deze stand gekomen? 3. Worden de provinciale beleidsregels nageleefd bij het opleggen, bekrachtigen en opheffen van geheimhouding? 4. Wat is de betekenis van 'geheimhouding' voor de kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol van PS? 5. Wat is de betekenis van de overgang van de Wob naar de Woo voor het provinciale beleid omtrent 'geheimhouding'?
Wat zijn de hoofdconclusies?	De provincie Zeeland volgt de wettelijke regels omtrent het opleggen, bekrachtigen en opheffen van geheimhouding in het verkeer tussen GS en PS overeenkomstig een eigen provinciaal beleidskader (protocol). Op onderdelen wijkt de praktijk af van

Inhoudelijk	
	dit protocol. Het protocol maakt niet volledig gebruik van de mogelijkheden die de Provinciewet biedt.
Wat zijn de aanbevelingen uit het onderzoek?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Maak opnieuw afspraken met GS over de periodiciteit van opheffen geheimhouding met argumentatie voor opheffen of verlengen. 2. Overweeg of de wettelijke mogelijkheden voor het werken met geheimhouding in het verkeer tussen GS en PS moeten worden uitgebreid in het protocol. 3. Laat GS en Statengriffie nagaan of veilige methoden voor het digitaal ontsluiten van geheime informatie beschikbaar zijn. 4. Laat GS het beleidskader evalueren en actualiseren. 5. Wees als volksvertegenwoordiger bewust van de werking van het beleidskader en weeg 'geheimhouding' af tegen 'transparantie' mede in het licht van de cultuurverandering die de aanstaande Wet open overheid vraagt.
Wat is de reactie van GS?	<p>GS beoordelen het onderzoek als een gedegen studie met herkenbare conclusies en bruikbare aanbevelingen. GS zullen PS voorstellen deze te betrekken bij de eerstvolgende evaluatie van het protocol.</p> <p>GS zijn blij met de constatering dat het beleidskader deugdelijk is en dat deze juridisch juist wordt toegepast. De vijfde aanbeveling (het bewust omgaan met geheimhouding) zien GS als meer fundamenteel. Op de overige conclusies en aanbevelingen gaan GS kort in met een nuancering of toelichting.</p>
Overwegingen bij de aanbevelingen	<p>In het rapport van de rekenkamer worden vijf aanbevelingen gedaan. Op grond van de gebruikelijke werkwijze die is afgesproken tussen de Statengriffie en de Rekenkamer zouden de aanbevelingen één op één aan u moeten worden voorgelegd als besluitpunten (dictum).</p> <p>De aanbevelingen worden in het rapport toegelicht. Mede op grond van de onderbouwing van de aanbevelingen, gelet ook op de taakverdeling tussen GS en PS en omwille van de uitvoerbaarheid wordt u geadviseerd de aanbevelingen in de kern over te nemen in uw besluitvorming maar dan wel in enigszins geredigeerde vorm. Als was het omdat u op grond van artikel 32 lid 2 Provinciewet altijd voor of tegen een voorstel moet kunnen stemmen.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Maak opnieuw afspraken met GS over de periodiciteit van opheffen geheimhouding met argumentatie voor opheffen of verlengen. <p>Aanbeveling 2 luidt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Overweeg of de wettelijke mogelijkheden voor het werken met geheimhouding in het verkeer tussen GS en PS moeten worden uitgebreid in het protocol. <p>Wanneer u bovenstaande aanbeveling letterlijk overneemt overweegt u de wettelijk mogelijkheden uit te breiden middels het protocol. Het is duidelijk dat Provinciale Staten die bevoegdheid niet heeft.</p> <p>De onderzoekers stellen vast dat niet alle wettelijke mogelijkheden in het bestaande protocol zijn opgenomen. In de toelichting bij de aanbeveling wordt de afweging voorgelegd of het protocol uitputtend dient te zijn of dat volstaan kan worden met een meer pragmatische benadering waarbij de meest gehanteerde vormen worden uitgewerkt en verder kan worden teruggegrepen op de Provinciewet.</p> <p>Het dictum wordt dan als volgt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. In het protocol geheimhouding alleen de meest voorkomende wettelijke mogelijkheden die de Provinciewet kent voor het opleggen, bekrachtigen en opheffen van geheimhouding in het verkeer tussen GS en PS te benoemen; 2. (alternatieve variant) Alle wettelijke mogelijkheden die de Provinciewet noemt voor het werken met geheimhouding in het verkeer tussen GS en PS te benoemen in het protocol geheimhouding.; <p>Aanbeveling 3 luidt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Laat GS en Statengriffie nagaan of veilige methoden voor het digitaal ontsluiten van geheime informatie beschikbaar zijn.

Inhoudelijk	
	<p>De grootheden in deze aanbeveling zijn ongelijksoortig. Het is bestuur (GS) en politiek (PS) of de ambtelijke ondersteuning van beiden.</p> <p>Het besluitpunt zou als volgt verwoord kunnen worden: 3. Te laten onderzoeken of veilige methoden voor het digitaal ter inzage leggen van geheime informatie beschikbaar zijn en hierover in het derde kwartaal van 2019 PS te informeren.</p> <p>Aanbeveling 4 luidt: 4. Laat GS het beleidskader evalueren en actualiseren.</p> <p>Gezien het samenspel tussen GS en PS dat gepaard gaat met het opleggen en bekrachtigen van geheimhouding is het passend om het beleidskader gezamenlijk te evalueren en actualiseren. Het is te overwegen dit gelijk op te laten lopen met de invoering van de Woo en de Archiefwet. De vraag is of de doorloop tijd dan niet te lang wordt. Gezien de te verwachten behandeltermijn voor beide wetten (zomer 2020 voor Archiefwet) leidt het tot een tijdsplanning die voorbij de zomer van 2020 ligt. Het is zeker aan te raden bij het actualiseren van het protocol waar mogelijk aan te sluiten bij de ontwerp wetgeving.</p> <p>Het dictum wordt dan als verwoord: 4. GS en PS het beleidskader geheimhouding gezamenlijk te evalueren en te actualiseren om begin 2020 een bijgewerkte versie vast te kunnen bespreken.</p> <p>Aanbeveling 5 luidt: 5. Wees als volksvertegenwoordiger bewust van de werking van het beleidskader en weeg 'geheimhouding' af tegen 'transparantie' mede in het licht van de cultuurverandering die de aanstaande Wet open overheid vraagt.</p> <p>Vanzelfsprekend vraagt het opleggen van geheimhouding altijd om een bewuste afweging. Het is vaak niet (alleen) aan politiek en bestuur om te besluiten of iets openbaar kan, daar dienen externen bij betrokken te worden. De bovenstaande aanbeveling leent zich echter niet als besluit (u kunt immers niet voor of tegen stemmen).</p> <p>Voorgesteld wordt het dictum als volgt te verwoorden: 5. Terughoudendheid te betrachten bij het opleggen van geheimhouding en hiervoor alleen te kiezen indien de afwegingen die leiden tot het besluit inzichtelijk gemotiveerd worden.</p>
Resultaat commissiebehandeling	De commissie adviseert het dictum van het concept-statenvoorstel waar nodig aan te vullen en als behandelstuk te agenderen.